

Tisztelt Polgármester Úr!

Kedves Egybegyűltek!

Nagy örömmre szolgál, hogy a mai napon Zbigniew Herbert lengyel költő munkásságára emlékezhetünk, köszönettel vettem a szobor felállítására irányuló kezdeményezést. Még különlegesebbé teszi ezt az eseményt a tény, hogy ez az év a lengyel-magyar barátság szempontjából kiemelt jelentőségű. Az idei év a Magyar-Lengyel Szolidaritás éve, amikor még nagyobb hangsúlyt kapnak a két nemzet közös történelmi pontjai. A lengyel és a magyar nép története sok szálon összefonódott, ezek közül is az 1956-os év eseményei különösen fontosak és közvetlen módon emlékeztetnek bennünket arra, hogy mi is ennek a barátságnak a lényege, mi adja szilárd alapját. Ez az alap, a lengyel-magyar barátság kulcsszava: a szabadság.

Hiszen akár a népek tavaszáról – Bem József tábornokról és a magyar szabadságért harcoló lengyelek százairól beszélünk; akár az 1920-ban, a lengyel-szovjet háború alatt nyújtott magyar támogatásról; vagy arról a kivételes segítségről, amit a lengyel menekültek a II. világháború alatt a magyaroktól megtapasztaltak, látható, hogy a lengyeleket és a magyarokat mindenkor a szabadság vezérelte. A szabadság, amelynek jelentősége mindkét nép számára megkérdőjelezhetetlen volt, s ami a mai napig elsődleges fontosságú. A 60 évvel ezelőtti 1956-os forradalom eseményei is mindenekelőtt a szabadságról üzennek nekünk.

Nagy öröm számomra, hogy Zbigniew Herbert épp a magyar-lengyel szolidaritás évében foglalhatja el méltó helyét a világirodalom 1956 vonatkozásában jelentős alakjainak emléket állító parkban, hiszen Herbert, akinek első verseskötete épp 1956-ban jelent meg, „*A magyarokhoz*” című versében világirodalmi szinten is az egyik legmegkapóbb módon írja le azt, amivel minden tiszta gondolkodású és lelkiismeretű kortárs szembesült az 1956-os magyarországi események kapcsán.

Jelentősége azonban nem csak ebben rejlik. A költő élénken érdeklődött a magyarság és a magyar irodalom iránt – Nagy László halálát például, annak ellenére, hogy életében mindössze egy alkalommal jutott el Magyarországra, és a magyar költőóriást csak verseiből ismerte, szintén megejtő versben örökítette meg, de termékeny levelezést folytatott mind a Magyarországon maradt, mind a nyugati emigrációba távozott értelmiség jeles képviselőivel is.

Ahogy Csoóri Sándor fogalmazott 1987-ben: *„Azt gondolom, vannak emberek, akiknek létezése mindenre garancia. Barátságra, szolidaritásra, eszmékre, amelyeket itt, Közép-Európában, a nyűglődő szocializmus országában építgetünk magunkban keservesen. Zbigniew Herbert ilyen ember, és ilyen író.”*

Hölgyeim és Uraim,

Engedjék meg, hogy zárásként Zbigniew Herbert szavait osszam meg önökkel: *„Az ember nemcsak az, ami, hanem az is, ami lenni szeretne. Én példának okáért abban, amit teszek, úgy gondolom, hogy megmutatom azt, ami lenni szeretnék, de sajnos nem vagyok. És ez itt a lényeg. A törekvés, hogy átugorjuk magunkat, valójában ez az irodalom.”*

Köszönöm a figyelmet!